

Ortnamnet *Lindö* behandlas av O. von Friesen i *Namn och Bygd* 18 (1930), s. 100. »... *lintiu* är medeltidens *Lindø* och nutidens *Lindö*, en ganska stor herrgård i Vallentuna socken. Första leden är subst. fsv. **linde* n. 'linddunge, lindskog' = fvn. *lindi* n. 'trä av lind, linddunge'.» (Jfr U 170, s. 261.) Den riktiga läsningen är emellertid *linteu*, och *eu* torde vara en skrivning för diftongen *øy*.

237. Lindö, Gullbron, Vallentuna sn.

Pl. 148.

Litteratur: B 62, L 461. J. Bureus, F a 6 s. 171 n:r 45 (Rhezeliuss), F a 5 n:r 446, F a 1 s. 99; M. Aschaneus, F b 18 s. 195 f.; Ransakningarna 1667—84; J. Hadorph, *Resejournal* (i: *Peringskiölds Monumenta* 3); J. Peringskiöld *Monumenta* 3, bl. 167; R. Dybeck, *Berättelse för år 1867* (ATA); UFT h. 3 (1873), s. 86; E. Brate, *Svenska runristare* (1925), s. 76; O. von Friesen, *Upplands runstenar* (1913), s. 65; S. Lindqvist, *Jarlabankesläktens minnesmärken* (i: *Nordiska arkeologmötet* 1922), s. 124 f.; A. Enqvist, *Nyfunnet runstensfragment i Uppland, Fornvännen* 1924, s. 66.

Äldre avbildningar: Aschaneus, teckning (F b 18); Helgonius och Hadorph, träsnitt (i *Peringskiölds Monumenta* och B 62); A. Enqvist foto 1924 (av ett återfunnet fragment, ATA).

Runstenen, som redan på 1600-talet var skadad, var länge helt försvunnen. Ett fragment återfanns 1923 inmurat i bakugnen på torpstället Nedernäset, som ligger strax N om landsvägen Vallentuna kyrka—Fresta kyrka, invid avtagsvägen till Lindönäs. Torpet ligger sålunda i Gullbrons omedelbara närhet. I grunden till detta torp påträffade ägaren under 1938 ytterligare ett stycke av samma runsten. De återfunna bitarna stå vid infartsvägens västra kant, mitt för Nedernäset. Det 1923 påträffade fragmentet mäter $0,83 \times 1,00$ m., det 1938 återfunna stycket $0,39 \times 0,62$ m. De båda fragmenten passa ihop. De återfunna bitarna utgöra högra mittpartiet av runstenen.

Enligt Rhezelius stod denna vid Gullbron »i södre hörnet». F a 5: »samma städs wid södre ändan». Aschaneus: »Vid samma Guldbroo, j Södra hörnet. Nota, dänna är öfuer alla en Land och Nampnkunnog broo. Skriften vändes norrrätt, mot dän andre» [= U 238]. Hadorph anför över läsningen i sin »*Resejournal*» endast »Gulebro stenen. den afslagne».

Röd granit. Höjd omkring 2,20 m., bredd omkring 1 m.

Inskrift (med det inom [] supplerat efter äldre läsningar):

[karpar · auk · fuluhi · ... s ...] ref · [auk · sibi · auk · sihuat[r · þe[i]r [bereþr · lata · reisa · pina ·
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55
· stein · at ·] fapur · sn · uf · auk · suein · [b]roþu[r ·] sin · kō[þ ialb] ... (utanför slingan i kanten av
60 65 70 75 80 85 90 95
brottet mellan över- och underdel) þiu ...
100

Gærðarr ok Fullhugi [ok Sig]ræifr(?) ok Sibbi ok Sighvatr, þæir brøðr lata ræisa þenna stæin at faður s[i]nn U[l]f ok Suæin, brøður sinn. Guð hialp[i] ...

»Bröderna Gärdar och Fullhugi och Sigrev och Sibbe och Sigvat låta resa denna sten åt sin fader Ulv och åt Sven, sin broder. Gud hjälpe ...»

Till läsningen: På de båda återfunna fragmenten finnas 33 runor. Säkert stungna äro 18, 38, 81 e, 82 i och 83 n äro lätt skadade nedtill; sk efter 19 f, 36 r, 71 r, 73 n, 75 f, 78 k, 83 n, 92 n äro säkra. 40 r har hst och övre delen av bst i behåll. Av 94 o återstår endast övre hälften. — Då Rhezelius läste inskriften, var tydligen nedre hälften av stenen avslagen

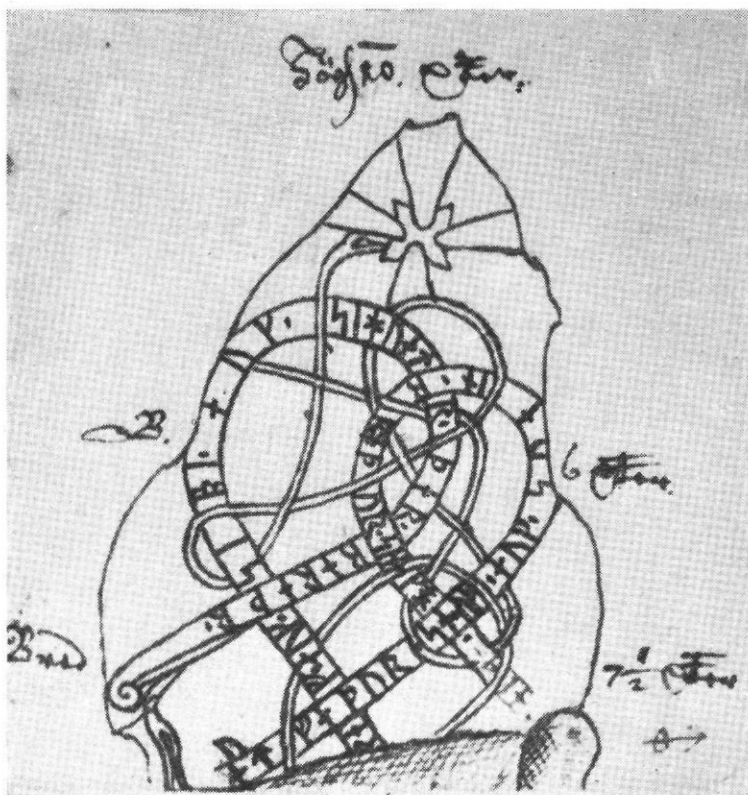

Fig. 240. U 237. Lindö, Gullbron, Vallentuna sn.
Efter teckning av Aschaneus.

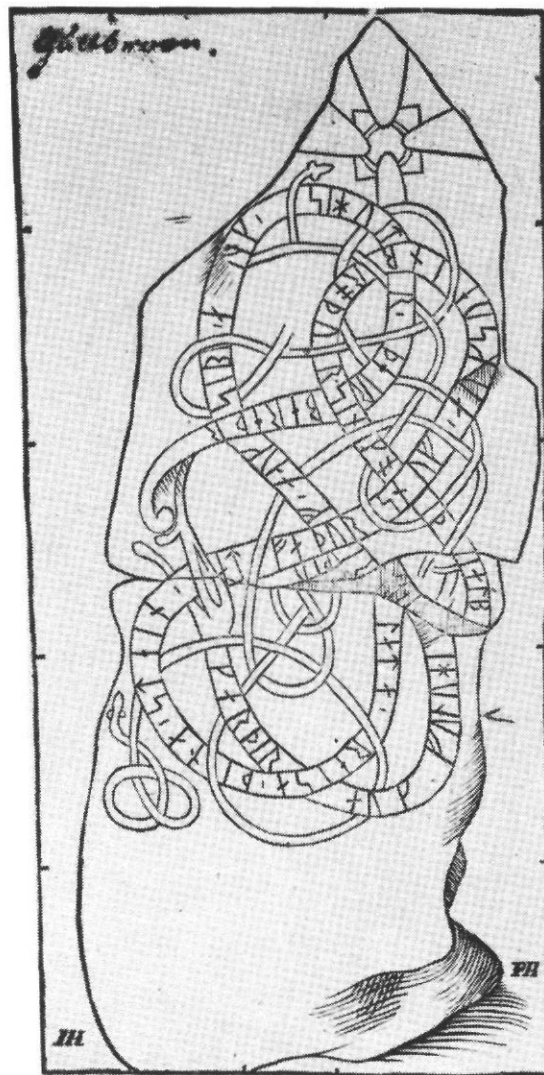

Fig. 241. U 237. Lindö, Gullbron, Vallentuna sn. Efter B 62.

och oåtkomlig för undersökning: Runorna 1—16 saknas; 18 **a**; 39 **i** saknas; runorna 47—64 och 95—99 saknas; runan 94 **o** har följande utseende: **✠**. Runorna 100—102 ha ej observerats. — Aschaneus: runorna 1—16 saknas; 39 **i** saknas; runorna 47—64 saknas; sk saknas efter 66 **t**; runan 94 **o** har alldeles samma utseende som hos Rhezelius. Efter 94 **o** markeras ett skadat parti och därefter läser Aschaneus **þin**; runorna 100—102 ha ej observerats. — Hadorph (i »*Resejournal*»): 32 **k**, 34 **i**; sk efter 40 **r**; sk saknas efter 46 **r**; 48 **i**; sk saknas efter 89 **r** och 92 **n**; 96 **a**, 97 **n**; efter 97 läser Hadorph: **hialbi**. — Hadorph och Helgonius: 5 **i**; sk saknas efter 6 **r**, 9 **k** och 15 **i**; 16 **s** saknas; 18 **i**; sk saknas efter 22 **k**; 34 **i**; sk saknas efter 46 **r**, 66 **t**, 71 **r**, 73 **n**, 78 **k**, 83 **n** och 92 **n**.

Om mansnamnet *Gærðarr* se U 72 (s. 96), om *Full(h)ugi* Sö 228.

Den tredje brodern har haft ett namn som slutar på **-ref**. Slutet är med all sannolikhet adj. *ræifr* 'glad', som bildar senare leden i några östnordiska namn, se E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 108. Det vanligaste namnet i denna grupp är *Sigræifr*. Hadorph (*Resejournal*) har sett ett **s** ett stycke framför 17 **r**. Därtill kommer, att inskriftens två återstående bröder ha namnen *Sibbi*, vilket är kortnamn av *Sigbiorn*, och *Sigvatr*. Under sådana omständigheter torde det icke vara för djärvt att antaga, att namnet varit *Sigræifr*. Nominativändelsen **r** skulle då saknas i detta namn, vilket ej är enastående, se Sö 293 (*sikraif*, nom.). F. ö. finnas hos Visäte exempel på att **r** saknas i slutet av ord.

Om namnet *Sibbi* se Sm 22 (s. 80) och om *Sigvatr* Sö 317. C. Säve uppfattar namnet, enligt B 62, som »*Sigvitr*» (*UFT*).

Emellan runorna 74 **u** och 75 **f** är säkerligen runan **l** överhoppad. Faderns namn *Ulv* förekommer nämligen i både U 236 och U 238. Även i det föregående ordet **sn** är den mellersta runan (**i**) utelämnad. Detta förorsakar översättningen »*Snuf* (eller: efter fader s(i)n *Uf*?)» i *UFT*.

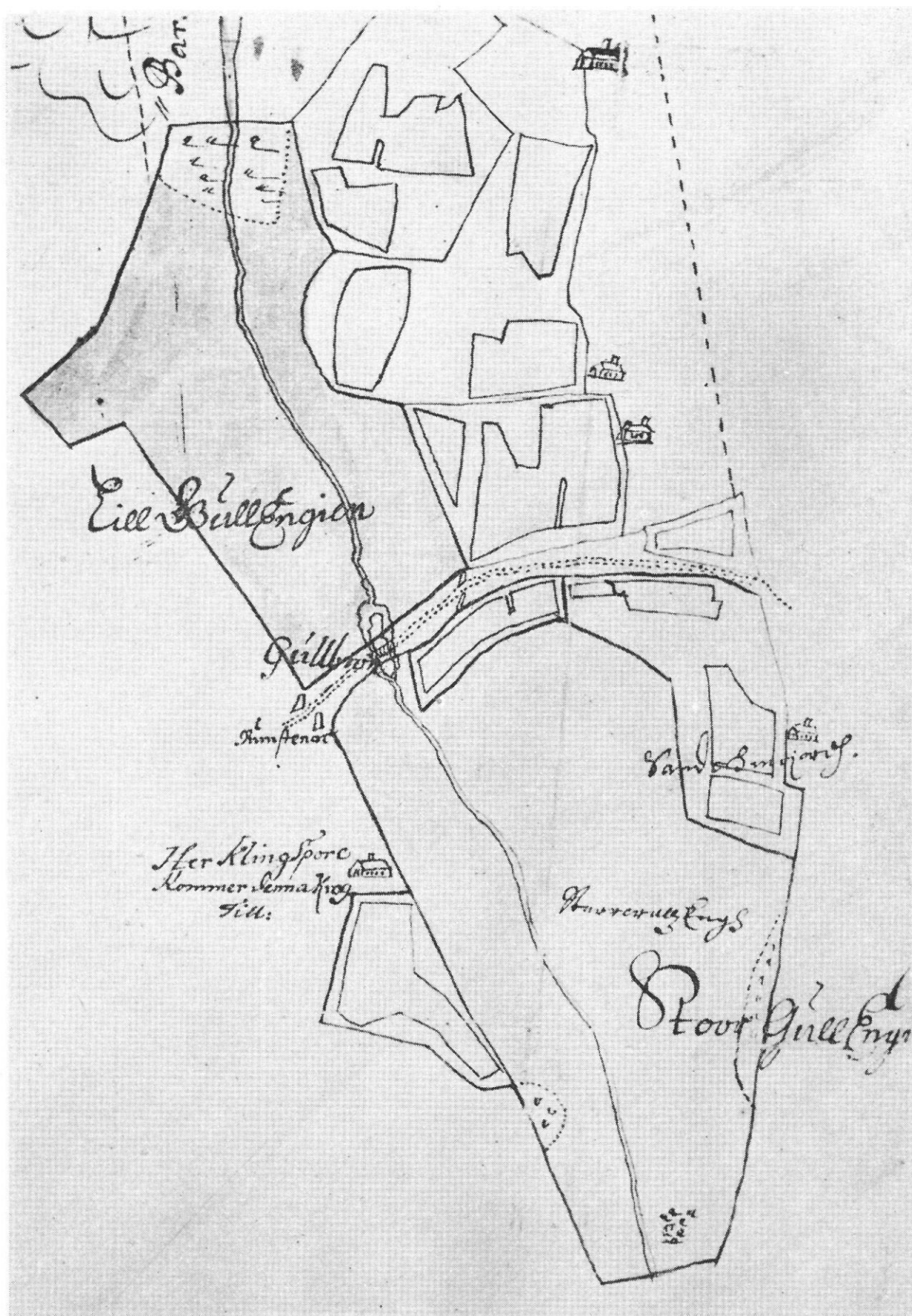

Fig. 242. Detalj av karta från år 1689 (Lantmäteristyrelsens arkiv, A 14:140).

Av flera skäl kan denna ristning föras till Visäte. Det är då anmärkningsvärt, att han här ej, såsom t. ex. i U 236, tycks ha använt **s**- och **t**-runor ur den sversk-norska runraden. I de fall (runorna 72, 79, 90), då de återfunna fragmenten möjliggöra kontroll av de äldre läsningarna, visa de sig i detta avseende riktiga.

Efter Ulv och Sven är också den närmast följande runstenen, U 238, rest.